

Білоцерківський національний аграрний університет
Екологічний факультет
Кафедра екології та біотехнології

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ВОДНА ТОКСИКОЛОГІЯ»
Рівень вищої освіти	Галузь знань – 10 Природничі науки Спеціальність – 101 Екологія Освітня програма – «Екологія»
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	8
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача	<p>Веред Петро Іванович Посада: доцент кафедри екології та біотехнології Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус № 9 (вулиця Героїв Чорнобиля 3^а), 421 ауд. (кафедра екології та біотехнології). E-mail: petro.vered@btsau.edu.ua orcid.org 0000-0001-6548-4622 Зв'язок з викладачем: +38063-18-15-15-8 (моб., Viber)</p>
Опис дисципліни	Вивчення навчальної дисципліни «Водна токсикологія» дозволяє сформувати у здобувачів вищої освіти знання сучасного токсикологічного стану водних екосистем, засобів та методів діагностики, шляхів запобігання та ліквідації отруень гідробіонтів та забезпечення екологічного благополуччя довкілля..
Передумови для вивчення дисципліни	Навчальна дисципліна «Водна токсикологія» базується на знаннях з таких дисциплін, як «Вступ до спеціальності», «Хімія», «Біологія», вивчених на попередніх курсах.
Мета вивчення дисципліни	Метою дисципліни «Водна токсикологія» є ознайомлення майбутніх бакалаврів екологів з поведінкою у водному середовищі токсичних речовин антропогенного і природного походження, закономірностями їх впливу на гідробіонтів та різні організації живого – від суборганізмених до екосистемного, реагуванням біоти на токсичні впливи; встановленням причин, діагностика та профілактика отруень гідробіонтів задля отримання екологічно безпечної продукції водних біоресурсів та аквакультури.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності - дистанційна форма навчання (платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформа ZOOM, електронна пошта, мобільний додаток Viber. Формат проведення навчальної дисципліни може бути змішаним: поєднання як

	традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.
Очікувані результати навчання	<p>RH01.1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями задля забезпечення екологічного благополуччя навколишнього середовища.</p> <p>RH7.1. Розв'язувати проблеми у сфері захисту водних ресурсів із застосуванням загальноприйнятих підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>RH21.1. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень водного середовища, збору та обробки даних.</p>
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. Загальна водна токсикологія</p> <p>Тема 1.1. Предмет водної токсикології. Основні етапи становлення водної токсикології і її розвиток. Значення та місце водної токсикології. Перспективи і завдання розвитку водної токсикології.</p> <p>Тема 1.2. Основні поняття і термінологія водної токсикології. Джерела забруднення водою. Токсиканти. Концентрація токсичних речовин. Гранично припустима концентрація (ГПК). Рибогосподарські ГПК. Хронічна, гостра токсичність. Органолептичні показники якості води.</p> <p>Змістовий модуль 2. Класифікація токсичних речовин та визначення токсичності водного середовища</p> <p>Тема 2.1. Основні групи потенційно токсичних забруднювальних речовин. Основні групи токсикантів та їх характеристика. Небезпечність забруднення акваторій.</p> <p>Тема 2.2. Визначення токсичності водного середовища. Значення контролю в водній токсикології. Видові особливості чутливості і стійкості риб до токсикантів. Токсинорезистентність. Чутливість до токсикантів різних видів риб.</p> <p>Тема 2.3. Біотестування та біоіндикація як методи контролю токсичності води. Тест-об'єкт, тест-функція, тест-реакція, тест-система.</p> <p>Змістовий модуль 3. Надходження, міграція, перетворення токсичних речовин у водному середовищі та фактори, що впливають на токсичний ефект</p> <p>Тема 3.1. Шляхи надходження токсичних речовин у водне середовище. Поширення, міграції і трансформація токсикантів у водному середовищі та наслідки цього. Самозабруднення та самоочищення водою.</p> <p>Тема 3.2. Фактори, що впливають на токсичний ефект (температура, тиск, вібрація, шум, іонізуюче випромінювання тощо).</p> <p>Змістовий модуль 4. Апроксимація законодавства України до Права ЄС у сфері водних ресурсів</p> <p>Тема 4.1. Директива ЄС про стічні води.</p> <p>Тема 4.2. Водна рамкова директива.</p> <p>Тема 4.3. Директива про морську стратегію.</p> <p>Тема 4.4. Нітратна директива.</p>
Методи навчання	<p>Під час лекційних занять застосовуються: слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Під час практичних занять застосовуються: дискусійне обговорення проблемних питань, публічний виступ, практичні роботи.</p>
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі здобувача (списування, відсутність посилань на використані джерела,

	<p>застосування нечинного законодавства, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбутись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: здобувачі мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, дотримання чинного законодавства.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі навчальної дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Базові</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грубінко В.В. Інтегральна оцінка токсичного ураження в біологічних системах. Наук. зап. Терноп. пед. ун-ту. Сер.: Біологія. 2005. № 3 (26). С. 111-114. 2. Дудник С.В., Євтушенко М.Ю. Водна токсикологія: основні теоретичні положення та їхнє практичне застосування. К.: Вид-во Українського фітосоціологічного центру, 2013. 297 с. 3. Екологічна токсикологія: навчально-методичний посібник. Мирослава Петровська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 116 с. 4. Євтушенко М.Ю., Дудник С.В. Водна токсикологія. Херсон: Олді-Плюс, 2016. 606 с. 5. Зоріна О.В. Гігієнічна оцінка якості вод нецентралізованого питного водопостачання та удосконалення нормативно-правового регулювання у цій сфері. НУБіП України, наукові доповіді: Біологія, біотехнологія, екологія, № 2 (72), 2018. С. 83–97. 6. Прокопов В.О. Питна вода України: медико-екологічні та санітарно-гігієнічні аспекти. К.: Медицина, 2016. 400 с. 7. Якість води та управління водними ресурсами. Короткий опис Директив ЄС та графіку їх реалізації, Київ. 2014. 16 с. 8. Яковлєв В. В., Дмитренко Т. В., Дядін Д. В., Вергелес Ю.І. Проблема забруднення води Свято-Пантелеймонівського джерела у м. Харків і спосіб її вирішення. Науковий вісник будівництва, 2020, т. 102, №4. С. 200–212. 9. Яцик А.В. Водні ресурси України як основа сталого функціонування енергосистем. Енергетика та електрифікація. 2012. № 12. С. 28-46. 10. Hu Y, Chen X, Yang K, Lin D (2018) Distinct toxicity of silver nanoparticles and silver nitrate to <i>Daphnia magna</i> in M4 medium and surface water. <i>Sci Total Environ</i> 618:838 – 846. 41, 64–74. 11. Sandra FG, M DP, Lopes R, Hammes J, Gallego-Urrea JA, Hasselov M, Jurkschat K, Crossley A, Loureiro S (2017) Effects of silver nanoparticles on the freshwater snail <i>Physa acuta</i>: the role of test media and snails' life cycle stage. <i>Environ Toxicol Chem</i> 36. 24 –253. 12. Yakovlev V., Vystavna Y., Diadin D., Vergeles Y. Nitrates in springs and rivers of East Ukraine: Distribution, contamination and fluxes. <i>Applied Geochemistry</i>. 2015. Vol. 53. P. 71 – 78. URL: http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0883292714003084.

Допоміжні

1. Веред П.І., Бітюцький В.С., Харчишин В.М., Злочевський М.В. Токсичність, біотрансформація та біоаккумуляція наночастинок срібла в лабораторних умовах та у водних екосистемах. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, Біла Церква, 2021, № 1. С. 13-26.

2. Оцінка стану водної системи річки Протока Київської області за токсикологічними та біоіндикативними показниками Н.М. Присяжнюк, О.І. Слободенюк, П.І. Веред, А.В. Горчанок, С.Г. Піщан, Н.Л. Губанова. Агроекологічний журнал. Київ, 2021, №2. С. 101-107.

3. Прогнозування та моделювання, оцінка сучасного гідроекологічного стану річки Рось в межах Білоцерківського району. Грабовська Т.О., Олешко О.А., Бабій П.О., Харчишин В.М., Поліщук З.В., Будак О.О., Веред П.І. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, Біла Церква, 2021. № 2 (166). С.78-86.